

موانع پیش روی پرنس عربستان؛ آیا انقلاب تکنولوژیک محقق می شود؟ - دیجیاتو

علی باقرزاده | چهارشنبه، ۰۲ خرداد ۱۳۹۷

محمد بن سلمان آل سعود، ولیعهد عربستان در هفته های اخیر کشورش را در معرض توجهات قرار داده. او قصد دارد به سرعت کشور با حکومت محافظه کارش را به سوی اقتصادی مدرن هدایت کند و در این راستا پیشرفت های تکنولوژیک را از اصلی ترین اهرم ها در نیل به این هدف به حساب می آورد. اما چه موانعی در دستیابی به این هدف بر سر راه شاهزاده قرار دارد؟

بن سلمان در حوزه فناوری چه برنامه هایی برای آینده عربستان دارد؟

در راستای دستیابی به بلندپروازی های آتی عربستان، طرح هایی با عنوان «چشم انداز 2030» مطرح شده که شامل تمرکز بیشتر بر فناوری است. توسعه شبکه ای از مراکز داده به عنوان چهارچوب اولیه برای دست یابی به این اهداف به حساب می آید.

بین سلمان قصد دارد به این ترتیب از وابستگی کشورش به منابع نفتی بکاهد و اکوسیستم فناوری محوری را در کشورش توسعه دهد.

به این منظور او در هفته های اخیر [به سیلیکون ولی رفت](#) و با گوگل به منظور توسعه قطب تکنولوژی در عربستان مذاکره کرد. همچنین قرار است سرویس امنیت سایبری ملی را در کشور راه اندازی کند.

محمد بن سلمان در ملاقات با سرگئی برین، هم بنیانگذار گوگل و ساندار پیچای، مدیر عامل کمپانی.

بن سلمان در سفر به سیلیکون ولی با جف بزوس، مدیر عامل آمازون، ساتیا نادلا، مدیر عامل مایکروسافت و سرگئی برین، هم بنیانگذار گوگل ملاقات کرد. بن سلمان همچنین از دانشگاه های هاروارد و MIT بازدید کرد و در مورد سفرهای فضایی با ریچارد برانسون، موسس مجموعه شرکت های ویرجین گفتگو کرد.

همچنین قرار است اپل، آمازون و اسنپ چت در عربستان دفتر رسمی خود را تأسیس کنند. علاوه بر اینها در فروردین ماه سال جاری شرکت هلدینگ چند ملیتی [سافت بنک](#) خبر از قصد خود برای سرمایه گذاری 200 میلیارد دلاری جهت ساخت [بزرگترین نیروگاه خورشیدی](#) جهان در عربستان داد.

این پروژه می تواند در ایجاد بیش از 100 هزار شغل مؤثر باشد و ظرفیت تولید الکتریسیته عربستان سعودی را به 3 برابر میزان فعلی برساند. همچنین با احداث این نیروگاه در هزینه های تولید برق این کشور در حدود 40 میلیارد دلار صرفه جویی خواهد شد.

محمد بن سلمان در ملاقات با سرگئی برین، هم بنیانگذار گوگل.

بنا بر گفته «حسن حیدر»، از شرکای کمپانی سرمایه گذاری «Startups 500»، شرکتی که در استارتاپ های خاور میانه و شمال آفریقا سرمایه گذاری می کند، برای تمرکز بر تکنولوژی اکنون بهترین زمان است. بنا بر گفته های او با کاهش قیمت نفت، دولت ها و صنایع سنتی، دیگر قادر نیستند به درخواست کار فارغ التحصیلان جوان برای بازار کار پاسخ دهند.

به لطف افزایش سرمایه گذاری های محلی، تعداد استارتاپ ها در عربستان در حال افزایش بوده و دولت در حال تسهیل موانع قانونی است. علاوه بر آن قرار است شهر فناوری محور جدیدی به نام نئوم با هزینه ای 500 میلیارد دلاری ساخته شود؛ شهری که در آن تعداد ربات ها از انسان ها بیشتر خواهد بود. همچنین عربستان چندی قبل حق شهروندی را به [ربات سوفیا](#) اهدا کرد.

«خالد الخضیر» موسس استارتاپ «Glowork» است؛ استارتاپی که در زمینه تقویت مشارکت نیروی کار متشکل از بانوان عربستانی فعالیت می کند. الخضیر می گوید که عربستان قصد دارد خود را به عنوان یک مرکز ابداعات در خاورمیانه مطرح کند. او در ادامه می افزاید:

«از آنجایی که عمده جمعیت کشور (بیش از 70 درصد) کمتر از 35 سال سن دارند، دگرگونی دیجیتال در کشور فضا برای نیروی کار جدید را ایجاد می کند. این موضوع برای دگرگونی از اقتصاد نفتی به سمت اقتصاد مبتنی بر دانش تکامل یافته ضروری است.»

محمد بن سلمان در ملاقات با ریچارد برانسون، بنیانگذار گروه شرکت های ویرجین.

ولی با وجود آرزوهایی که برای آینده عربستان وجود دارد، مشکلاتی در راه دستیابی به این اهداف به چشم می خورد که در ادامه به آنها می پردازیم.

کمبود استعداد های متخصص، اصلی ترین مانع بر سر راه انقلاب تکنولوژیک

قطعاً سرمایه گذاری های بن سلمان در زمینه فناوری می تواند فرصت های شغلی بسیاری را ایجاد کند، روح کارآفرینی را زنده نماید و در نتیجه زیرساخت های دیجیتال کشور را بیش از پیش توسعه دهد. ولی ایجاد سیلیکون ولی خاورمیانه، مأموریت ساده ای نخواهد بود و زمان زیادی خواهد برد.

بنا بر عقیده متخصصین، کمبود تجربه و پشتیبانی ناکافی از فناوری اطلاعات مانع بزرگی در راه دستیابی به این هدف به حساب می آید.

«Hattan Saaty» مشاور پیشین وزارت کار عربستان سعودی در این باره معتقد است: «ضعف های سیستم آموزشی و نبود شرکت های بزرگ فعال در زمینه فناوری اطلاعات در کشور که می توانند به مرور زمان تجربه و تخصص مورد نیاز را ایجاد کنند، پیدا کردن نیروی کار متخصص را چالش بر انگیز می کند».

بر اساس گزارشی که انستیتو ملی مالی منتشر کرده، نیاز به تغییرات اساسی در تحصیلات و توسعه سطح مهارت های سعودی ها ضروری به نظر می رسد؛ شهروندان سعودی که تنها 19 درصد شغل ها در بخش خصوصی کشور را اشغال کرده اند. البته تخصص های اصلی در این کشور وجود دارند و همچنان در حال رشد هستند و حتی بیشتر دانشگاه های عربستان بر دوره های آموزشی فناوری های پیشرفته تأکید دارند، ولی برای رسیدن به سطح کیفی بین المللی باید بیشتر تلاش کنند.

با این حال بنا بر گفته مشاور پیشین وزارت کار عربستان حکومت از کمبود مهارت ها آگاه است و اقدام به پیاده سازی ابتکارات کلیدی در زمینه های آموزش، شهرهای هوشمند و امنیت سایبری کرده است.

قطعا عربستان سعودی از پس تأمین مخارج جهت اجرای دگرگونی های مورد بحث بر خواهد آمد. خصوصاً اینکه این کشور قصد دارد در آمد حاصل از کمپانی نفتی آرامکو را در کسب و کارها و صنایع جدید، از جمله در بخش تکنولوژی هزینه کند. به این ترتیب می توان فرمولی که شاهزاده محمد بن سلمان در سر دارد را انکار ناپذیر تصور کرد.

البته در این بین نباید مشکلات مرتبط با اقتصاد کوچک (نه در حوزه فروش نفت)، کسب و کارهای با اندازه متوسط، فقدان زیرساخت ها و نیز فقدان گوناگونی در بخش خصوصی و آسیب پذیری بازار این کشور را فراموش کرد. این مسائل ممکن است برای بخش عمده ای از سرمایه گذاران در حوزه فناوری اطلاعات خوشایند نباشد.

با این حال Saaty مخالف این موضوع است و ادعا می کند که رشد سریع اقتصاد عربستان سعودی به تولید اکو سیستم مبتنی بر فناوری کمک خواهد کرد. به گفته او با وجود اینکه اقتصاد عربستان نسبت به ایالات متحده بسیار کوچکتر است، ولی یکی از 33 اقتصاد برتر جهان است.

او می گوید بازار سهام عربستان بزرگترین در خاورمیانه است. عربستان همچنین عضو [گروه 20](#) است؛ گروهی متشکل از بیست اقتصاد بزرگ دنیا.

محمد بن سلمان 32 ساله به سرعت در تلاش است تا کشور را بازسازی کند، ولی هنوز نمی توان به طور قطع گفت که آیا چشم اندازی که او برای این کشور متصور است محقق خواهد شد یا خیر؛ خصوصاً اینکه هنوز هم فضای اجتماعی این کشور در برخی از زمینه ها بسته به نظر می رسد.

بنا بر گفته یکی از متخصصان پیش از این بسیاری از جوامعی که تلاش کرده اند تغییرات سریعی را ایجاد کنند، با مخالفت های اپوزوسیونی از عناصر محافظه کار روبرو شده اند. در این بین عربستان هم استثنا نیست. همچنین بسیاری از متخصصین معتقدند که انقلاب اقتصادی به واسطه تکنولوژی به دستیابی به نتایج خوب منتهی نخواهد شد، زیرا در این کشور گسستگی های اجتماعی عمیقی به چشم می خورد.

گذر زمان مشخص خواهد کرد که آیا حکومت عربستان در راه دستیابی به اهداف بن سلمان موفق می شود یا خیر.

[دیجیاتو](#)